

Na počátku bylo Slovo,
to Slovo bylo u Boha,
to Slovo bylo Bůh.
To bylo na počátku u Boha.
Všechno povstalo skrze ně
a bez něho nepovstalo nic,
co jest. V něm byl život
a život byl světlem lidí.
To světlo ve tmě svítí

a tma je nepohltila.

Od Boha byl poslán člověk, jménem Jan.
Ten přišel proto,
aby vydal svědectví o tom světle,
aby všichni uvěřili skrze něho.
Jan sám nebyl tím světlem,
ale přišel, aby o tom světle vydal svědec-
tví. J 1, 1-8

„Na počátku...“

Na počátku bylo Slovo, to je celkem jasné, co taky jiného, ale to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. To už tak jasné není, nejen proto, že ani naše slovo není u Boha, natož aby tím slovem bylo Bůh. Ale i proto, že nejde ani tak o naše slovo, ale Slovo Boha, Slovo Boží, které na počátku asi bylo a je i na konci, ale někde uprostřed jsou spíš zase ta naše slova, která k Bohu mají občas i dost daleko. Na počátku však bylo Slovo, a to je nutné brát i nějak vážně. To bylo na počátku u Boha. A všechno to povstalo skrze ně, totiž skrze Boha a bez něho nepovstalo nic, co jest. Někdy je těžké tomu uvěřit, ale přinejmenším na počátku bylo opravdu vše u Boha, jednak Slovo, ale i vše ostatní a to, co známe dnes, totiž to slovo řekněme lidské přišlo až časem, copak až když byl stvořen i člověk, ale i lidská řeč. Ano, lidská, a nejen ta Boží.

A v tom Bohu byl i život, což se dnes zdá také téměř neuvěřitelné a ten život byl světlem lidí, čím dál tím neuvěřitelnější, a to světlo svítilo i ve tmě a ani tma je nepohltila. Jak jasné, a přitom tak vzdálené copak i naší zkušenosti, ale někdy jakoby i té obecné, přičemž ta naše zkušenost je jakoby rozhodující. Ale i ta obecná jakoby nic jiného pomalu ani neexistovalo. Jen ta naše, případně obecná zkušenost, nic víc a nic méně. Žádné vyšší ani větší ideje, žádné myšlenky o Slovu, žádný život s ním ale ani bez něj, snad jen v něm a ten i světlem, které nepohlí ani tma. Život, který nespěje jen ke smrti, ale právě k Bohu a tím i k životu a tím i k lidem. Neboť život je o lidech a je jim i světlem a je jim světlem i tím, že jim jednak ukazuje cestu, ale hlavně jim na tu cestu i svítí a svítí jim i tím, že je jakoby obrací i k Bohu a tím i k životu.

A od Boha je poslán člověk, který se jmenuje Jan. A ten Jan přichází proto, aby o tom světle vydal svědectví. A svědectví proto, aby všichni uvěřili skrze něho. Jan sám není tím světlem, ale přichází, aby o tom světle vydal svědectví. To jest slovo. Svědectví totiž nevydáváme jen svým životem, ale i svým slovem, ale i jakoby vším, co i nás v tom životě nějak provází. Jan byl poslán od Boha a byl sem poslán proto, abychom i my všichni uvěřili, že na počátku bylo všechno u Boha, zejména jeho Slovo a všechno skrze ně povstalo a bez něho to ani nešlo nebo aspoň ne to, co je. Ale vlastně nešlo nic. A uvěřili bychom copak skrze něho, ale hlavně tomu svědectví, které i on sám o tom světle víry vydává. A nemusí to být jen on ani Jan sám nebyl tím světlem, ale může to být i kdokoli z nás, komu jde i o to zapalovat v lidech plamen víry.

A že to není jen prázdná fráze. Plamen víry se může úplně klidně vznítit v každém, kdo o to copak i stojí, ale komu je to nabídnuto i v nějakém tom lidském obraze, pěkně lidsky, hezky po člověčím způsobu a tak, aby se jim i ta víra sama mohla i nějak zpřístupnit, jako že nejde jen o nějaký katechismus či znalost biblických knih, ale o úplně normální hovor o víře a tak, jako o všem možném a jiném. Jen tak lze jakoby uvěřit copak i skrze něho, ale vůbec, na nic nečekat a vydávat svědectví o tom světle, které může osvítit každého člověka, a to i tam, kde

bychom to třeba ani nečekali a současně to může i nějak prohloubit i naši vlastní víru i naše vlastní přemýšlení i o naší vlastní víře a jakoby se i sami stávat tím světlem. Nemusí to být jen Jan nebo jen o něm, ale může to být i o každém z nás, kterým jde i o světlo i do našeho života.

A kupodivu nejde jen o něčí zájem, to je také potřeba zdůraznit, jde čistě a jen o naše lidství, které sem sesílá i Bůh v člověku copak jménem Jan, ale v člověku jako takovému, protože jen skrze něj a taky asi i Ducha svatého lze něčí zájem i jakoby vzbudit. Ano a zcela jistě by tomu pomohlo právě i něco jiného, než na co jsme i my jakoby zvyklí nebo navyklí, ale jakoby se i s tím nabízela otázka a proč vlastně. Nejen proč to i farář tak nutně vede i k tomu svědectví, když sám moc dobře ví, že to není tak jednoduché, ale když tu tak čte, že v něho, totiž v Boha a jeho Slovo mohou i všichni uvěřit, ať už je to skrze kohokoli, ideálně toho, který o tom světle vydává i svědectví. Jakoby i ta víra začínala až tam, kde se o ní vydá i věrohodné svědectví. Což sice určitě neplatí nijak automaticky a už vůbec ne nutně, ale někdy to může dost pomoci.

A samozřejmě, že ani nemusí jít o to, aby všichni uvěřili nebo aby skrze něho všichni uvěřili nebo aby všichni uvěřili skrze něho, ale i na základě našeho svědectví se i ta víra i všem lidem stala něčím, co bude přinejmenším věrohodné. Můj bratranec jednou doběla vytočil naši babičku tvrzením, že víra není věrohodná, protože to není věda. Ano, mezi vědou a vírou je podstatný rozdíl a ten spočívá v tom, že věda vykládá, jak se věci mají, zatímco víra, jaký mají smysl. O dost let později jsme se spolu bavili o tom, jaký smysl mělo vyjití Božího lidu z cizího otroctví a že se šlo ke svobodě, a to už vzal. Že smysl vědy je na něco přijít, zatímco smysl víry je si za něčím jít. A tak mají-li všichni uvěřit, a ještě ke všemu skrze něho, není špatné jim všem tu víru i nějakým způsobem zpřístupnit, aby s klidem mohli nastoupit a jít.

S kolegyní z Jimramova vedu občas rozhovor o tom, o jakém Bohu vlastně vydává svědectví církev a jestli jsme na tom líp my nebo katolíci. Mám dojem, že to vyjde zhruba nastejno. A to i co se týče povědomí lidí o církvi a svědectví církvi o Bohu. O církvi to totiž není, je to o každém z nás a našem svědectví jak o církvi, v jaké se nacházíme, tak o Bohu, v jaké církvi se nachází on. A přijde mi, že Bůh je tak trochu nade všemi církvemi a z těch se staly spíš jakési instituce či organizace, které řeší stejně jen peníze a rozvody farářů a zneužívání dětí. Takže samé skandály. A to, v co lidé vlastně věří, necháváme buď laikům nebo nějakým pochybným výkladům, že vlastně všemu a ničemu. Takže aby všichni uvěřili skrze člověka jménem Jan, není špatné vydávat svědectví právě o tom, o tom světle a nikoli o tmě a ani ne tak o církvi.

A pokud svítí světlo, nemůže je tma pohltit. My potřebujeme hlavně světlo, světlo, které by svítilo nejen všem lidem, ale hlavně nám, světlo, které by nebylo jen v člověku nebo o člověku, ale jakoby v nás a o nás všech a světlo, které by svítilo všem v domě. My potřebujeme hlavně světlo a tím i život, tím světlem nebyl ani člověk ani Jan, tím světlem byl sám život. A život je dnes tam, kde se svítí světlem, které ani tma nepohltní a svítí se všem lidem. My potřebujeme hlavně světlo, které by i ten život aspoň trochu zlidštilo a tím se stalo světlem i opravdu všem lidem. My potřebujeme hlavně světlo, které by nám dodalo i odvahu k tomu nasvítit nejen svůj život, ale i život lidí, kteří dosud marně hledají cestu, pravdu i život. My potřebujeme hlavně světlo, které by nám tu cestu, pravdu i život také ukázalo, abychom nemuseli my.

Ne, abychom nemuseli my ukazovat tu cestu, pravdu i život, ale abychom nemuseli ukazovat něco, co by samo mělo tu cestu, pravdu i život ukazovat. To jest nenahrazovat něco, co by měli dělat spíš jiní, ale jakoby o tom spíš svědčit. My sami těžko můžeme být nějakým světlem, ale můžeme o tom světle sami svědčit tím, že si to, co jsme sami dostali, nenecháme jen pro sebe, ale budeme se o to dělit i s ostatními. A to je i víra. A to je i Slovo, ať už to Boží nebo to lidské, ale Slovo, které bylo už na počátku a bude s námi i po všechny dny našeho žití